

Semmes-Weinstein monofilamenten: een eenvoudig, effectief en goedkoop screeningsinstrument voor het vaststellen van de diabetes patiënt met een verhoogd risico op voetulcera

Auteur: M. de Heus-van Putten

Vertaald/bijgewerkt:

Nieuwsbrief: 1995

Pagina: 22

Jaargang: 11

Nummer: 5, congresnummer

Toestemming:

Illustraties:

Bijzonderheden: abstract

Kernwoorden: diabetische voet monofilamenten semmes-weinstein diagnose diagnostiek preventie

Literatuur:

- Brandsma JW, Stren van G, Bernards ATM en Oostendorp RAB. Onderzoek van de drukperceptie met (mono)filamenten. Ned. T.v.Man. Therapie 1991, 10: 27-33.
- Kumar S, Fernando DJS, Veves A et al. Semmes-Weinstein Monofilaments: a simple, effective and inexpensive screening device for identifying diabetic patients at risk of foot ulceration. Diab. Res. And Clin. Practice 1991, 13: 63-68.
- Mooney J, Touch/pressure thresholds of the soles of the normal healthy adult foot. JPBM 1991, july: 127-134.

Eén op de vier diabetes patiënten krijgt te maken met de (late) complicatie “de diabetisch voet”. Onder “de diabetisch voet” wordt verstaan een scala van afwijkingen variërend van overmatig eelt, huid- en nagelafwijkingen tot diepe ulcera en gangreen, die bij diabetes patiënten vaker (>15x) voorkomen dan bij niet-diabeten.

Voetulcern veroorzaken een forse morbiditeit onder diabetes patiënten en amputatie van een (deel van) de voet of het onderbeen is daarbij een serieuze bedreiging. De belangrijkste oorzaak van het ontstaan van voetulcera is perifere neuropathie, naast verhoogde planetaire voetdrukken en verminderde beweeglijkheid van gewrichten (Limited Joint Mobility). In recent onderzoek is aangetoond, dat vroegtijdige screening op risicofactoren, tezamen met de juiste behandeling, veel ulcera voorkomen kunnen worden. Preventieve maatregelen zijn effectief, maar hangen nauw samen met de effectiviteit van de screening van diabetes patiënten op risicofactoren.

Aangezien er in de huidige gezondheidszorg geen tijd (en geld) is voor een uitgebreide neurofysiologische screening van alle diabetes patiënten, is men op zoek gegaan naar een

eenvoudig, snel toepasbaar, maar betrouwbaar meetinstrument voor het vaststellen van perifere neuropathie. De Semmes-Weinstein monofilamenten bleken aan deze criteria te voldoen. Een monofilament is een soort nylon draad van gestandaardiseerde dikte en lengte, met een gemeten buigwaarde. Door het monofilament op de voet te plaatsen en te buigen wordt gemeten (de patiënt voelt dit, of niet) of de patiënt al of niet zijn beschermende sensibiliteit heeft verloren. De duur van dit onderzoek is twee à drie minuten en geeft een zeer betrouwbare uitslag. Het instrument kan zeer goed toegepast worden door (para)medici en verpleegkundigen, die regelmatig diabetes patiënten op hun spreekuur krijgen.

Tijdens de praktijk sessie zal aandacht worden besteed aan de theoretische onderbouwing van de werking van de monofilamenten.

Daarnaast zal er een praktische oefensessie zijn en zal een onderzoeksschema worden toegelicht.

M. de Heus-van Putten, arts Hogeschool Eindhoven